

Regioteam Energietransitie
Arthur van Schendelstraat 550d
3511 MH Utrecht

Provincie Flevoland
Provinciehuis Visarenddreef 1
8232 PH Lelystad

Utrecht, 7 november 2023

Betreft: Provincie Flevoland, houd ruimte voor de ontwikkeling van zonneweides

Geachte gedeputeerde Hofstra, geachte statenleden en ambtelijke ondersteuning,

Met deze brief verzoeken wij u om voor uw provincie in ieder geval de landelijke (nee tenzij) mogelijkheden om zon op land te ontwikkelen over te nemen, om geen aanvullende beperkende eisen te stellen en om ruimte te creëren voor natuurinclusieve zonneparken. In deze brief lichten wij toe waarom dit van groot belang is voor boeren, bedrijven, burgers, natuur en uiteraard duurzaamheid. We gaan daarnaast ook graag verder met u in gesprek over de verdere uitwerking hiervan in het provinciale beleid.

In de [brief](#) die de demissionair minister voor ruimtelijke ordening op 26 oktober naar de Tweede Kamer stuurde, werd aangekondigd dat het ontwikkelen van zonneweides op landbouwgrond alleen nog maar kan onder enkele voorwaarden. De invulling van dit beleid is nu aan de provincies. Recent werden ook de normen voor wind op land aangescherpt. Door de opstapeling van eisen raken de klimaatdoelstellingen uit beeld en worden de plannen in de RESsen die provincies en gemeenten de afgelopen jaren zorgvuldig met burgers ontwikkeld hebben, gefrustreerd. Voor boeren die willen diversifiëren middels tijdelijke zonneparken, worden kansen gemist.

Regionale Energie Strategieën en toekomstige doelstellingen

De recente aankondiging van aangepaste normen vergroot ook nog de uitdagingen voor het behalen van de bestuurlijk afspraken van duurzame opwek op land. Met het nieuwe beleid rekent de Rijksoverheid zich rijk met theoretische maximale mogelijkheden op daken en gevels, onbenutte terreinen in bebouwd gebied en locaties zoals opwek bij infrastructuur. Deze toepassingen ondervinden actuele beperkingen en zijn lastig op te schalen.

Extra complex zijn de uitdagingen om de Regionale Energie Strategieën nog uit te kunnen voeren. Deze zijn zorgvuldig, in een democratisch proces met de gemeentes en de provincies besloten. De RESsen bevatten plannen voor zonneweides op landbouwgrond. Deze uitdagingen kunnen het draagvlak voor de RES beschadigen en zeker druk leggen op provincies en gemeentes om opnieuw in gesprek te gaan met hun inwoners om de afgesproken opwek uit de RES elders te realiseren.

Tenslotte is dit qua timing een ongelukkig moment om de productie van hernieuwbare elektriciteit te frustreren. Recent verscheen het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) en het Programma Energiehoofdstructuur (PEH) waarin geschetst wordt dat de elektriciteitsvraag met een factor drie of vier zal groeien richting 2040. Deze enorme toename van de elektriciteitsvraag zal niet ingevuld kunnen worden met alleen wind op zee, kerncentrales of zonnepanelen op daken. Ook zonneweides op landbouwgronden zijn daarvoor nodig.

Kansen van zonne-energie voor agrarische ondernemers worden gemist

In de maatschappelijke discussie over zonneweides en landbouw vaak lijnrecht tegenover elkaar gezet. Dit is onterecht: boeren hebben veel baat bij de zonneweides en zouden daarom de vrijheid moeten hebben om zelf over hun land te bepalen. Met toepassing van de eisen uit de 'gedragscode zon op land' blijft de bodemkwaliteit behouden en is het waterbeheer afgestemd op de lokale eisen. Na 25 jaar wordt de grond teruggebracht in de oorspronkelijke staat en kan agrarisch gebruik weer worden hervat. Zonneweides bieden agrariërs ook een stabiele en voorspelbare inkomstenstroom. Met deze extra inkomstenbron ontstaat er financiële ruimte om te innoveren en te blijven boeren. Het is dan ook belangrijk dat de provincie oog heeft voor de bedrijfsvoering van agrariërs. Met innovatieve technieken kan zonne-energie intelligent in agrarische activiteiten worden geïntegreerd. Dit noemen we agri-PV. Onderzoekers van Wageningen University bevestigen dat [het combineren van functies voor meer opbrengst kan zorgen](#) voor agrarische ondernemers.

EcoCertified & biodiversiteit

Naast het bieden van een nieuwe en stabiele inkomstenbron en het verbeteren van de grondkwaliteit heeft de sector in de [Gedragscode Zon op Land](#) ook vastgelegd dat zonneweides altijd een meerwaarde voor de biodiversiteit moeten realiseren. Bestaande natuurgebieden uitgezonderd, deze gronden zijn in de gedragscode al uitgesloten als mogelijke bestemming voor zonneweides.

Bovenop het toepassen van de basisrichtlijnen om biodiversiteit te verbeteren is de zonne-energiesector het EcoCertified-project gestart. EcoCertified is het grootste ecologische onderzoek in Europa naar biodiversiteit in zonneweides. In dit project wordt niet alleen onderzoek gedaan, maar wordt ook een certificeringsregeling met een label ontwikkeld. Hiermee kan de meerwaarde van een zonneweide voor een gezonde bodem en biodiversiteit worden gegarandeerd. Het onderzoek wordt uitgevoerd door onderzoekers aan de Wageningen universiteit, TNO, Eelerwoude en NL Greenlabel. Hierdoor ontstaat een makkelijke kans om de komst van nieuwe natuur te financieren, zonder dat daar directe subsidies voor nodig zijn. De markt draagt immers het merendeel van alle kosten voor het creëren van natuurinclusieve zonneweides.

Effect op zonontwikkeling op land

De keuze om de aanleg van zonneweides sterk te beperken zal op de korte termijn zorgen voor het verdwijnen van heel veel bedrijven en energiecoöperaties, met kennis en expertise van landschappelijke inpassingen en lokale omgevingsprocessen. Deze ontwikkeling is zorgelijk, want er is geen tijd voor krimp. Om de klimaatdoelen te halen is blijvende groei van duurzame opwek nodig, ook op land. Een sector die eenmaal verdwenen is wordt niet makkelijk weer opgebouwd.

Daarom vragen wij u om de landelijke (nee tenzij) mogelijkheden om zon op land te ontwikkelen over te nemen, om geen aanvullende beperkende eisen te stellen en om ruimte te creëren voor natuurinclusieve zonneparken.

Graag gaan wij met u in gesprek over de verdere uitwerking van bovenstaande in het provinciale beleid. Wij maken graag een afspraak hiervoor met u. Hieronder treft u mijn contactgegevens.

Met vriendelijke groet,

Regioteam Energietransitie

Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE), Holland Solar en Energie-Nederland

Contactpersoon voor Flevoland: